

Päätös hankintaoikaisuvaatimukseen

Valmistelijat johtava hankintapäällikkö Miia Paatola p. 050-3198003
juristi Julle Lehtinen p. 040-5034536

Selostus**Asian tausta**

Keski-Suomen hyvinvointialue (jälj. hankintayksikkö) on perustanut dynaamisen hankintamenettelyn, josta käytetään nimeä Erikoislääkäripalveluiden ostopalveluhankinta / Toimittajarekisteri, joka on voimassa enintään 31.5.2031 asti.

Kyseessä on hankintalain (1397/2016) 25 §:n 3 kohdan mukainen kansallisen kynnysarvon ylittävä sosiaali- ja terveysterveystoimet koskeva hankinta, johon sovelletaan hankintalain 12 luvun säännöksiä.

Hankintamenettely

Hankintamenettelynä on käytetty hankintalain mukaista dynaamista hankintamenettelyä, josta käytetään nimitystä Toimittajarekisteri. Menettely kuvattiin hankintailmoituksessa ja sen liitteissä.

Toimittajarekisteriin on hyväksytty 28 hakijaa (tilanne 3.3.2025), jotka ovat täyttäneet osallistumispyynnössä asetetut soveltuvuusvaatimukset.

Hankintamenettely toimittajarekisterin sisäisessä kilpailutuksessa

Toimittajarekisteriin hyväksytyille julkaistiin tarjouspyyntö numero 543832, 3.2.2025 Tarjouspalvelu.fi-toimittajaportaalissa.

Hankintayksikkö on tehnyt 3.3.2025 hankintapäätöksen *"Erikoislääkäripalveluiden ostopalvelua koskeva hankintapäätös / Kilpailutusnumero 543832"* (§ 18/2025).

Hankinta on jaettu kolmeen osa-alueeseen:

- Osa-alue A: Erikoissairaanhoidon erikoislääkärityö
- Osa-alue B: Lasten, nuorten ja nuorten aikuisten (alle 23 v.) mielenterveys- ja päihdepalvelujen erikoislääkärityö
- Osa-alue C: Avoterveydenhuollon mielenterveys- ja päihdepalvelujen erikoislääkärityö.

Tarjouspyyntöön vastasi 14 toimittajaa.

Tarjouskilpailu ratkaistiin hyväksytyjen tarjousten perusteella.

Tarjousten valintaperusteena käytettiin kokonaistaloudellista edullisuutta, jonka perusteena oli halvin hinta. Halvimman hinnan käyttäminen valintaperusteena on tarkoituksenmukaista, sillä palvelun riittävä laatutaso on varmistettu palveluiden vähimmäisvaatimuksia sekä toimittajalle asetettuja soveltuvuusvaatimuksia määriteltäessä. Hintojen perusteella muodostettiin etusijajärjestys, mikä tarkoittaa sitä, että sopimuskauden aikana toteutettavilla saatavuuskyselyillä palveluita hankitaan etusijajärjestyksessä.

Etusijajärjestyksestä voidaan poiketa sopimusluonnoksella mainituissa erityistilanteissa.

Palveluntuottajan valinta sopimuskaudella

Hankinta-asiakirjojen liitteenä oli sopimusluonnos, jonka valitut palveluntuottajat ovat allekirjoittaneet. Sopimuksen kohdassa 6. Palveluntuottajan valinta sopimuskaudella todetaan seuraavasti.

"Sopimuskaudella Tilaaja hankkii erikoislääkärityötä tarpeen mukaan eri pituisille jaksoille. Hankintamenettelyyn valitut palveluntuottajat on hankintapäätöksellä asetettu hinnan mukaiseen etusijajärjestykseen. Palveluita hankitaan siltä palveluntuottajalta, jonka hinta on halvin.

Etusijajärjestyksestä voidaan poiketa erityisissä tilanteissa, joita ovat mm:

- Lääkärin erityinen kokemus koskien tuotettavaa palvelua
- Yhtäjaksoisen hoitosuhteen turvaaminen (esim. lapset erityisryhmänä)
- Lääkärin erinomainen suoriutuminen työssään
- Lääkäri on kokoaikaisesti tilaajan käytettävissä
- Palveluntuottaja pystyy osoittamaan saman lääkärin tiettyyn toimipisteeseen useaksi päiväksi viikossa
- Palveluntuottaja pystyy osoittamaan saman lääkärin tiettyyn toimipisteeseen vähintään vuoden ajaksi

Tilaaja lähettää kaikille osa-alueeseen valituille palveluntuottajille erikoislääkäritarpeesta saatavuuskyselyn, jossa eritellään tarkemmin tarve muun muassa kesto, työaika, etä/läsnätyö ja muut vaatimukset. Saatavuuskyselyssä on vastauksille asetettu määräaika, jonka jälkeen tulleita vastauksia ei huomioida. Vastauksessa tulee ilmetä tarjotusta lääkäristä tiedot, joilla voidaan todeta henkilöstövaatimuksen täyttyminen. Määräaikaan mennessä annetuista vastauksista valitaan lääkärit

etusijajärjestyksen mukaan. Ellei yksikään Palveluntuottaja pysty tarjoamaan lääkäriä koko tilausjaksolle, voidaan Palveluntuottajaksi valita pisimmän työjakson tarjonnut Palveluntuottaja.

Ennen lopullista valintaa Tilaaja tapaa Palveluntuottajan tarjoaman lääkärin yhdessä Palveluntuottajan kanssa, jossa sovitaan työn yksityiskohdista. Lääkäripalvelun tuottamisesta sovitaan Palveluntuottajan ja Tilaajan yhteisessä keskustelussa.”

Hankintaoikaisu 26.6.2025

Hankintayksikkö on tehnyt hankintaoikaisun omasta aloitteestaan, jolla hankintayksikkö on poistanut asianosaisille 20.5.2025 tiedoksi annetun valintapäätöksen ja valitsi samalla päätöksellä tilausjaksolle 1.6. - 31.8.2025 Addiktum Oy, Mehiläinen Terveystoimet Oy:n ja Pihlajalinna terveys Oy:n tarjoamat lääkärit (26.6.2025, § 11/2025).

Etusijajärjestyksestä on poikettu, sillä se on ollut perusteltua yhtäjaksoisen hoidon turvaamiseksi. Päätöksen perusteluissa todetaan seuraavasti.

”Yhtäjaksoisen hoitosuhteen turvaaminen

Mielenterveyspotilaiden hoidossa tavoitteena on, että yhden hoitojakson aikana lääkäri pysyy samana, ellei ole hoidollista syytä vaihtaa lääkäriä. Hoitojaksot ovat diagnoosista riippuen verrattain pitkiä, muutamista kuukausista useampaan vuoteen. Potilaan ja lääkärin välisen luottamussuhteen näkökulmasta on tärkeää, että lääkäri ei vaihdu.

Valittujen palveluntuottajien lääkärit ovat olleet potilastyössä mielenterveys- ja päihdepalvelujen saatavuuskyselyssä määritellyissä yksiköissä ennen 1.6.2025, ja heillä on olemassa olevia potilassuhteita, jolloin yhtäjaksoinen hoitosuhde voidaan turvata, kun lääkäriä ei vaihdeta.

Tilausjakso on verrattain lyhyt (3kk), jolloin painotettiin sitä, että sama lääkäri jatkaa potilaiden hoidossa elokuun loppuun saakka. Mikäli tilausjakson jälkeen tarvitaan lisää ostolääkäriresursseja, tilaaja tekee uuden saatavuuskyselyn.”

Hankintaoikaisuvaatimus 27.6.2026

Terveystalo Julkiset palvelut Oy (jälj. Terveystalo) toimitti hankintayksikölle 26.6.2025 tehtyä päätöstä (§ 11/2025) koskevan hankintaoikaisuvaatimuksen, jossa se vaatii hankintayksikköä oikaisemaan hankintapäätöstä niin, että valinta tehdään puitejärjestelykilpailutuksen etusijajärjestyksen mukaisesti.

Terveystalo katsoo, että hankintayksikön esittämällä tavalla ei ole perusteita etusijajärjestyksestä poikkeamiselle.

Perustelut

Oikeudelliset perusteet

Hankintalain 3 §:n mukaan hankintayksikön on kohdeltava hankintamenettelyn osallistujia ja muita toimittajia tasapuolisesti ja syrjimättömästi sekä toimittava avoimesti ja suhteellisuuden vaatimukset huomioon ottaen.

Hankintalain 108 §:n mukaan hankintayksikön on sosiaali- ja terveystalotien hankinnassa otettava huomioon käyttäjien erityistarpeet ja palvelujen jatkuvuus.

Hankintalain 109 §:n mukaan hankintayksikön on noudatettava hankinnan kilpailuttamisessa sellaista menettelyä, joka on 3 §:n 1 momentissa tarkoitettujen periaatteiden mukainen. Hankintayksikön on kuvattava käyttämänsä hankintamenettely hankintailmoituksessa tai tarjouspyynnössä.

Hankintalain 132 §:n mukaan hankintayksikkö voi itse poistaa virheellisen päätöksen ja ratkaista asian uudelleen (hankintaoikaisu), jos päätös tai muu hankintamenettelyssä tehty ratkaisu perustuu lain soveltamisessa tapahtuneeseen virheeseen tai jos asiaan on tullut sellaista uutta tietoa, joka voi vaikuttaa päätökseen, ratkaisuun tai hankintasopimuksen tekemisen edellytyksiin. Päätöksen tai ratkaisun oikaiseminen ei edellytä asianosaisen suostumusta.

Hankintalain 133 §:n mukaan hankintayksikkö voi ottaa hankintaoikaisun käsiteltäväkseen omasta aloitteestaan tai asianosaisen vaatimuksesta.

Asian arviointi ja johtopäätös

Hankintayksikkö toimitti tarjoajille hankinta-asiakirjojen liitteenä olleen hankintasopimusluonnoksen ja valittujen tarjoajien hyväksymän hankintasopimuksen mukaisen saatavuuskyselyn 12.5.2025. Vastaukset pyydettiin toimittamaan hankintayksikölle 16.5.2025 mennessä.

Perusterveydenhuollon mielenterveys- ja päihdepalveluissa potilaan hoitajaksot ovat suhteellisen pitkiä (muutamista kuukausista useisiin vuosiin) tilanteissa, joissa tarvitaan psykiatrian erikoislääkärin tai päihdelääkärin laatima hoitosuunnitelma. Potilaan hoitajakson aikana tavoitellaan hoidon jatkuvuutta, eli tilannetta, jossa hoitava psykiatri tai päihdelääkäri pysyy hoitajakson aikana samana. Potilaan kannalta oman tilanteen läpikäyminen uudestaan vaihtuville lääkäreille on

Toimialajohtaja, sosiaali- ja terveysterveyst

kuormittavaa, ja oikean hoidon suunnittelun kannalta on tärkeää, että potilas kykenee avoimesti kertomaan tilanteestaan, sillä hoitosuunnitelma perustuu mm. siihen, mitä potilas pystyy tavoitteistaan ja oireistaan vastaanotolla kertomaan. Hoitavan lääkärin vaihtuminen aiheuttaa potilaalle heikentyneitä hoitomotivaatiota ja hoidon keskeyttämisen riskin. Tämä puolestaan voi näkyä palvelujärjestelmässä esim. päivystyskäyntien tai erikoissairaanhoidon tarpeen kasvuna.

Terveystalo huomauttaa oikaisuvaatimuksessaan, että hankintapäätös on koskenut vain lääkäreitä, jotka tapaavat kyseessä olevia potilaita harvoin ja heidän roolinsa rajoittuu lähinnä hoitosuunnitelmasta huolehtimiseen.

Hoidon jatkuvuuteen liittyy myös, että lääkärit huolehtivat potilaiden asioista myös silloin, kun potilaat eivät ole vastaanotolla, mm. vastaamalla konsultaatioihin, uusimalla reseptejä ja antamalla ohjeistuksia hoitohenkilökunnalle hoidon toteutukseen myös silloin, kun potilas ei fyysisesti ole vastaanotolla. Näin ollen on potilaan hoidon kokonaisuuden näkökulmasta ehdotonta, että lääkäri ei vaihdu ja tuntee potilaan.

Nyt hankintapäätöksessä tehty hankintakausi on verrattain lyhyt, 1.6 - 31.8.2025. Valittujen palveluntuottajien lääkärit ovat olleet potilastyössä psykiatrisessa erikoissairaanhoidossa ennen 1.6.2025, ja heillä on olemassa olevia potilassuhteita ja heidän valitsemisensa lyhyelle kaudelle on ollut perusteltua hoidon jatkuvuuden kannalta. Valintapäätöstä tehdessä ei ollut varmuutta siitä, että onko perusterveydenhuollossa tarvetta käyttää ostopalveluja enää 1.9.2025 alkaen.

Mikäli potilaan hoitava lääkäri vaihtuisi 1.6.2025 ja seuraavan kerran lääkäri vaihtuisi 1.9.2025 tarkoittaisi tämä potilaan kannalta sitä, että noin kolmen (3) kuukauden ajanjaksolla potilaan hoidosta vastaisi kolme (3) eri lääkärinä. Psykiatrisessa hoitosuhteessa lääkärin vaihtuminen lyhyen ajanjakson sisällä useaan eri kertaan heikentää potilaan terveydentilaa. Potilaan hoitomotivaation vähentyessä riskinä on hoitoon sitoutumisen heikentyminen ja hoitoketjun katkeaminen.

Päätösvallan peruste

Hallintosääntö § 78

Päätös

Hankintoaikaisuvaatimus hylätään.

Kallimo Kati

Toimialajohtaja, sosiaali- ja terveysterveyst

Toimialajohtaja, sosiaali- ja terveystoimen palvelut

Tämä päätös on sähköisesti allekirjoitettu
asianhallintajärjestelmässä.

Liitteet

Jakelu

asianosaiset, valmistelijat, Tuula Antinaho, Anne Kirmanen, Pihla
Sassi, Sampsa Mäkinen, aluehallituksen puheenjohtaja,
hyvinvointialuejohtaja, hallintopalvelut

Toimialajohtaja, sosiaali- ja terveystoimen palvelut

Muutoksenhaku

Tähän päätökseen ei voi hakea muutosta.